

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Milady Haplové v právní věci žalobce **P. K. P.**, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem č. j. 14 Az 302/2004 - 22, ze dne 30. 11. 2004,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se z a m í t á .**
- II.** Žalovanému **se n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností napadl žalobce (dále též „stěžovatel“) v záhlaví citovaný rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného č. j. OAM–4375/VL-07-P22-2003, ze dne 2. 4. 2004. Rozhodnutím správního orgánu nebyl stěžovateli udělen azyl v České republice z důvodu nesplnění podmínek uvedených v ustanoveních § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Současně žalovaný rozhodl, že se na stěžovatele nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu.

Krajský soud dospěl k závěru, že správní orgán na základě náležitě zjištěného skutkového stavu a v souladu s ustanovením § 12 zákona o azylu důvodně a zákonným způsobem rozhodl o neudělení azylu stěžovateli. Ztotožnil se tak se závěry žalovaného, že stěžovatel nesplňuje zákonné podmínky udělení azylu podle ust. § 12 písm. a)

ani b) zákona o azylu. Zemi původu opustil z důvodu problémů se soukromými osobami, o azyl v ČR pak požádal proto, že bylo rozhodnuto o jeho správním vyhoštění. Stěžovatel nesplňuje ani podmínky ust. § 13 zákona o azylu, neboť žádnému z jeho rodinných příslušníků nebyl azyl na území ČR již udělen. Podle ust. § 14 zákona o azylu rozhodl žalovaný na základě svého uvážení, jehož přezkum soudu nenáleží. Soud se ztotožnil rovněž se způsobem, kterým žalovaný posoudil otázku překážky vycestování. Žalobu proto podle ust. § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“) jako nedůvodnou zamítl.

Kasační stížností napadl žalobce rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem z důvodu podle ust. § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Skutková zjištění správního orgánu nemají podle jeho názoru oporu ve spise, ba jsou s ním i v rozporu. Žalovaný ignoroval jím navržené důkazy. Skutková zjištění správního orgánu tak nevycházejí z objektivně a reálně zjištěných skutečností, nýbrž jsou nahrazována předpoklady, domněnkami a úvahami. Tyto se podle něj vztahují jak na zjištění týkající se situace v Bulharsku, tak i jeho situace osobní. Správní orgán pak překročil meze správního uvážení i tam, kde nevzal v úvahu novelu zákona o pobytu cizinců na území ČR. Jak již dříve vypověděl, v Bulharsku byl vystaven pronásledování a návratem by se vystavil ohrožení života. Bulharsko pro něj jistě není bezpečnou zemí. Je proto přesvědčen, že splňuje podmínky pro udělení azylu v ČR, mimo jiné i podle ust. § 14 zákona o azylu. Státní orgány v Bulharsku jsou zkorumpované a bez prostředků na úplatky se tak nemohl obrátit o pomoc na policii či jinou státní instituci. Žádá proto Nejvyšší správní soud, aby napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení. Zároveň žádá, aby byl jeho kasační stížnosti přiznán odkladný účinek.

Správní orgán ve svém vyjádření ze dne 1. 6. 2005 popřel oprávněnost podané kasační stížnosti, neboť se domnívá, že jak rozhodnutí ve věci azylu, tak rozsudek soudu byly vydány v souladu s právními předpisy. I pro řízení o kasační stížnosti odkazuje na správní spis, zejména na vlastní podání a výpovědi stěžovatele a na vydané rozhodnutí.

Ze správního spisu zjistil Nejvyšší správní soud následující pro posouzení věci rozhodné skutečnosti: Žádost o udělení azylu na území ČR podal stěžovatel dne 3. 9. 2003. Pohovor k žádosti byl se stěžovatelem proveden dne 17. 12. 2003 v pobytovém středisku Červený Újezd v jazyce bulharském za přítomnosti tlumočnice. Naposledy opustil stěžovatel Bulharsko v červnu 2003 v důsledku potíží s organizovanou kriminální skupinou soukromých osob. Vše souvisí s rozpadem stěžovatelova manželství. Jeho bývalá manželka měla poměr s jistým člověkem. Později se ukázalo, že se jedná o šéfa uvedené skupiny osob. V roce 1998 byl jimi poprvé zbit. Asi v polovině roku 1999 se s manželkou dohodli na rozvodu. Dle domluvy měl být společný majetek rozdělen napůl, i zbytek stěžovatelova majetku však na něm vymohly tyto osoby násilím. Odvezli stěžovatelova dvě auta a požadovali navíc 50 tisíc marek. Slíbil, že peníze do deseti dnů připraví, a během těchto dní vycestoval ze země. V ČR pak pobýval na předem vyřízené pracovní vízum nepřetržitě od února 2000 do května 2003. Tehdy se rozhodl odjet zpět do Bulharska zjistit, zda se situace nezměnila. Nezměnilo se však nic, členové jeho rodiny byli sledováni příslušníky výše uvedené bandy. V Bulharsku pobýval asi měsíc u přátel v různých městech. Po návratu do ČR byl kontrolován cizineckou policií, a následně bylo rozhodnuto o jeho správním vyhoštění. Firma, u které zde pracoval, totiž nebyla řádně přihlášená. Sám tuto skutečnost nijak zjistit nemohl a ani ho to nezajímalo, neboť měl platné pracovní vízum. Nebýt jeho správního vyhoštění, o azyl by nežádal a prodloužil by si pracovní vízum. Řešit situaci přestěhováním do jiné části země původu se nepokoušel, neboť by jej všude velmi rychle našli. Státní orgány o pomoc nežádal, protože by pro něj nikdo nic neudělal. Kdyby se chtěl obracet o pomoc jinam, musel

by zaplatit hodně peněz. V případě návratu do země původu mu hrozí smrt, nezaplatí-li požadovanou částku.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu důvodů uplatněných v kasační stížnosti a dospěl k závěru, že tato není důvodná.

Ze správního spisu je zřejmé, že stěžovatel opustil Bulharsko v důsledku potíží se soukromými osobami. V ČR pobýval na základě pracovního víza od roku 2000 po dobu tří let. Žádost o udělení azylu podal podle svých slov pouze z důvodu předchozího rozhodnutí o jeho správním vyhoštění. Uvedené skutečnosti samy o sobě odporují smyslu azylu jako právního institutu. Cílem udělení azylu cizinci je poskytnutí ochrany před nebezpečím, které mu v zemi původu hrozí v důsledku pronásledování ve smyslu ust. § 2 odst. 5 zákona o azylu z důvodů vypočtených v ust. § 12 tohoto zákona. Jak Nejvyšší správní soud již dříve judikoval, je žádost o azyl, jejímiž jedinými důvody jsou toliko potíže se soukromými osobami (s tzv. mafií) v domovském státě podle § 12, § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona o azylu nedůvodná a to tím spíše, pokud žadatel podal žádost o azyl až po delším pobytu v České republice a po policejní kontrole, což svědčí tomu, že důvodem žádosti nebyly problémy žalobce se státními orgány domovského státu, ale toliko snaha o legalizaci pobytu v České republice. Na žadatele se v tomto případě nevztahuje ani překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu (podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 8. 2003, č. j. 4 Azs 7/2003-60). Na podkladě výpovědi stěžovatele tak správní orgán rozhodl správně a zcela v souladu se spisovým materiálem, pokud azyl stěžovateli neudělil. Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že stížní důvod podle ust. § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. není naplněn.

Namítá-li stěžovatel, že jsou v jeho případě dány okolnosti zvláštního zřetele hodné, odůvodňující udělení azylu z humanitárních důvodů, konstatuje Nejvyšší správní soud, že toto tvrzení uvádí stěžovatel poprvé od počátku azylového řízení. Jedná se tedy o skutečnost, kterou uplatnil poté, co bylo vydáno napadené rozhodnutí a Nejvyšší správní soud k ní proto ve smyslu ust. § 109 odst. 4 s. ř. s. nepřihlédl.

Jen v rámci poznámky obiter dictum považuje Nejvyšší správní soud za vhodné zareagovat na část odůvodnění napadeného rozsudku, která se týká výroku rozhodnutí žalovaného, jímž stěžovateli neudělil azyl podle ust. § 14 zákona o azylu. (Přestože se udělení azylu podle tohoto ustanovení stěžovatel v žalobě výslovně nedomáhal, krajský soud se k tomuto rozhodnutí správního orgánu vyjádřil, což samo o sobě by mu jistě nebylo lze klást k tíži. Způsob, jakým to učinil, však Nejvyšší správní soud neshledal správným.)

Krajský soud v odůvodnění svého rozhodnutí konstatoval, že soudu nenáleží přezkoumání rozhodnutí správního orgánu podle ust. § 14 zákona o azylu, neboť toto rozhodnutí učinil žalovaný na základě svého vlastního správního uvážení. Pro stručnost odkazuje Nejvyšší správní soud na svou judikaturu k této otázce, zejm. rozsudek ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003-48, příp. rozsudek ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55, a cituje pouze svůj judikát týkající se přezkumu rozhodnutí založených na volném uvážení správního orgánu obecně: *I když správní orgán rozhoduje na základě absolutně volné správní úvahy, musí být jeho rozhodnutí přezkoumatelné a musí být zřejmé, že z mezí a hledisek správního uvážení nevybočil. I v těchto případech musí správní orgán respektovat stanovené procesní postupy i elementární právní principy správního rozhodování. Nezákonnost takového rozhodnutí pak může spočívat mj. v překročení nebo zneužití stanovených mezí správního uvážení (§ 78 odst. 1 s. ř. s.) nebo může být způsobena jiným porušením procesních předpisů. Účastníci jsou tím limitováni při formulaci žalobních bodů správní žaloby, nikoliv*

však vyloučení ze soudní ochrany (podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 11. 2004, č. j. 3 As 24/2004-79; publikováno ve Sbírce rozhodnutí NSS pod č. 739/2006). Závěr krajského soudu ohledně soudního přezkumu rozhodnutí žalovaného podle ust. § 14 zákona o azylu je pak s ohledem na výše uvedené zjevně nesprávný.

Ze všech shora uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že napadený rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem netrpí vadami podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. a kasační stížnost proto podle § 110 odst. 1 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

Vzhledem k ust. § 78b odst. 1 zákona č. 325/1999 Sb., podle něhož se cizinci, který předloží doklad o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku, udělí na žádost vízum za účelem strpění pobytu, nerozhodoval Nejvyšší správní soud samostatně o žádosti o přiznání odkladného účinku podané kasační stížnosti.

Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovaný správní orgán měl ve věci úspěch, nevznikly mu však náklady řízení o kasační stížnosti přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti. Soud mu proto právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 21. června 2006

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu